

Upřesnění některých postupů vyplývajících ze zkušeností Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava s administrací projektů.

1. Přehled financování projektu a rozpočet projektu při uzavírání Smlouvy o poskytnutí dotace

Popis problému:

Při přípravě Smlouvy o poskytnutí dotace se vyskytují mj. i případy, kdy příjemce vyhlásí výběrové řízení, ale ještě nemá uzavřenu smlouvu s vybraným dodavatelem a realizace ještě nebyla zahájena. Již v okamžiku vyhlášení výběrového řízení, procesu hodnocení přijatých nabídek, či přípravy k uzavření smlouvy s vybraným dodavatelem, lze předpokládat, že dojde ke změně finančního rozsahu plánované či realizované zakázky. Nicméně i s ohledem na tyto informace, které jsou v době podpisu smlouvy k dispozici, je účelné umožnit, aby bylo možné uzavřít smlouvu na hodnoty, které byly původně uplatněny v žádosti.

Řešení:

Smlouva o poskytnutí dotace na individuální projekt může být určeným pracovníkem Odboru kontroly a plateb vyhotovena v případech, kdy příjemce vyhlásí výběrové řízení, ale ještě nemá uzavřenu smlouvu s vybraným dodavatelem, nebo realizace projektu ještě nebyla zahájena, případně v rámci jiných obdobných situací, dle finančního rámce uvedeného ve webové žádosti BENEFIT7, resp. v záložkách Rozpočet projektu a Přehled financování. Aktualizace rozpočtu projektu bude poté vždy prováděna na základě následných monitorovacích zpráv nebo monitorovacích hlášení, které již musí odrážet realizaci projektu.

Příklad:

Může nastat i situace, že příjemce vyhlásí výběrové řízení a hodnota způsobilých výdajů je na základě provedeného výběrového řízení větší než v rozpočtu způsobilých výdajů uvedených ve webové žádosti BENEFIT7. Pracovník Odboru kontroly a plateb uvede do rozpočtu projektu ve Smlouvě o poskytnutí dotace částku způsobilých výdajů uvedené ve webové žádosti BENEFIT7. Rozdíl bude uveden v nezpůsobilých výdajích s poznámkou, že se jedná o způsobilé výdaje do limitu výběrového řízení.

V rámci realizace projektu je ve webové žádosti BENEFIT7, resp. jeho rozpočtu uveden rozsah způsobilých výdajů ve výši 100 mil. Kč. Na základě provedené veřejné zakázky je hodnota zakázky zvýšena na 120 mil. Kč původních způsobilých výdajů. Na základě této skutečnosti bude do položky rozpočtu způsobilých výdajů ve Smlouvě o poskytnutí dotace uvedena částka 100 mil. Kč a do položky nezpůsobilých výdajů bude uvedena částka rozdílu tj. 20 mil. Kč.

2. Schvalování procentní hranice dotace ze způsobilých výdajů

Popis problému:

Při kontrole projektů nastávají případy, kdy musejí být příjemcům z projektů vyřazovány výdaje, které jsou z hlediska podmínek programu nezpůsobilé. Příjemci žádají zachování maximální výše dotace v Kč a tím zvýšení procentní výše dotace oproti předložené projektové žádosti. Toto ale není obecně uplatňovaný postup v rámci poskytování dotací z programů spolufinancovaných ze zdrojů Evropské unie a vyznačuje se rizikem netransparentnosti, který navíc otevírá prostor ke zneužívání.

Řešení:

Výbor regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava schvaluje nejen maximální výši dotace, ale i její maximální % hodnotu.

Tento postup je uveden v Metodickém pokynu - Vzor Smlouvy o poskytnutí dotace na individuální projekt verze 6.4, kde se v čl. 2 Financování projektu uvádí: „maximální výši dotace v% z celkových způsobilých výdajů projektu, maximálně však částku Kč.“

3. Vícepráce a rezerva na realizaci projektu

Pokud je plánovaná hodnota zakázky na stavební práce vyšší než výsledná nabídková cena vybraného dodavatele uvedená ve smlouvě, může příjemce prostřednictvím Oznámení příjemce o změnách v projektu požádat Řídící orgán o ponížení položek rozpočtu projektu, které se vztahují k dané zakázce a o převod takto ušetřených prostředků do položky rezerva na realizaci projektu. Výše takto převedených prostředků může činit maximálně 20% z výsledné nabídkové ceny a zároveň v součtu s nabídkovou cenou nesmí překročit plánovanou původní hodnotu zakázky.

Vzniknou-li následně při realizaci dané zakázky oprávněné vícepráce, může příjemce prostřednictvím Oznámení příjemce o změnách v projektu požádat Řídící orgán o zařazení nového zadávacího řízení na tyto vícepráce do projektu a zároveň o navýšení položek rozpočtu, které se vztahují k dané zakázce na oprávněné vícepráce.

Tyto prostředky budou v případě schválení Řídícím orgánem převedeny z položky rezerva na realizaci projektu do konkrétních položek rozpočtu (položek vícepráce dané zakázky). V případě, že v dané stavební zakázce vícepráce nevzniknou, budou o výši finančních prostředků v položce rezerva na realizaci projektu poníženy celkové způsobilé výdaje projektu v příslušných položkách rozpočtu.

Zákon rozlišuje případy, kdy dodatečné práce (vícepráce) jsou nezbytné pro dosažení původního záměru (tedy předmětu původní zakázky). V tomto případě se sice jedná o novou veřejnou zakázku, avšak je realizována původním dodavatelem. Musí však být splněny následující znaky v souladu s ustanovení § 23 odst. 7 písm. a) zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (dále jen „zákon“):

- Musí se jednat o dodatečné stavební práce nebo dodatečné služby, které NEBYLY obsaženy v původních zadávacích podmínkách,
- Jejich potřeba vznikla v důsledku OBJEKTIVNĚ nepředvídatelných okolností,
- Jsou NEZBYTNÉ pro provedení PŮVODNÍCH stavebních prací, (tzn., že bez nich nemůže být dosaženo původního výsledku),
- Nemohou být technicky nebo ekonomicky ODDĚLENY od původní veřejné zakázky, nebo ačkoliv je toto oddělení možné, jsou dodávané stavební práce nebo dodatečné služby zcela NEZBYTNÉ PRO DOKONČENÍ předmětu původní veřejné zakázky,
- Celkový rozsah víceprací nesmí překročit 20% ceny původní veřejné zakázky.

Všechny tyto podmínky musí být splněny pro uznání dodatečných stavebních prací současně. V tomto případě označujeme tyto dodatečné práce za „oprávněné vícepráce“.

Na základě oznámení příjemce o změnách v projektu může příjemce požádat řídicí orgán o souhlas s čerpáním rezervy na oprávněné vícepráce v projektu.

Celkový rozsah víceprací nad 5% výše rozpočtu projektu je vždy považován za podstatnou změnu projektu. Poskytovatelem bude vyhotoven Dodatek ke Smlouvě o poskytnutí dotace, 3 paré.

V případě veřejnoprávních subjektů musí být oznámena předpokládaná výše a rozsah víceprací dle Příručky pro příjemce a následně potvrzena po schválení radou či zastupitelstvem obce, kraje. Totéž se týká i dalších organizací zřizovaných obcí či krajem.

Všechny změny musí být popsány a zdůvodněny v monitorovacích zprávách či hlášeních.

Vícepráce, které nemají charakter oprávněných víceprací nebudou čerpány z položky rezerva na realizaci projektu.

4. Zástavy majetku vztahující se k projektu

Popis problému:

V rámci přípravy Smluv o poskytnutí dotace a podle analýz a kontrol schválených projektových žádostí předaných Odboru kontroly a plateb Úřadu Regionální rady se objevil problém „zástav“.

V rámci dokumentace ROP Střední Morava je problematika zástav upravena v:

- Metodickém pokynu Způsobilé výdaje v kapitole Obecné zásady způsobilosti výdajů.
- Metodickém pokynu Vzor Smlouvy o poskytnutí dotace na individuální projekt V 08 MP VSIP 6.4 v čl. 10 Udržitelnost projektu .

Přehled nejčastějších typů zástav:

- 1) Existující zástavy u peněžních ústavů na pozemky, ale aktivity jsou směřovány do investic na dotčených pozemcích (např. liniové stavby)
- 2) Existující zástavy u peněžních ústavů (např. na pořízení pozemku, na zabezpečení provozu) a aktivity žadatele jsou z důvodu realizace projektu směřovány do těchto investic.

Tento typ zástavy je velice rizikový jelikož v průběhu realizace projektu může RR Střední Morava v rámci nesplácení úvěru příjemcem přijít o poskytnuté prostředky a následně je z vlastních zdrojů uhradit Evropské komisi. Dále povolení tohoto typu zástav by mělo za následek diskriminační přístup k ostatním žadatelům, kteří např. z toho důvodu nepodali projekt nebo museli závazky odstranit do podpisu Smlouvy o poskytnutí dotace.

Tyto případy zástav, které se většinou týkají zajištění peněžních prostředků na běžný provoz, jsou řešeny expertním posudkem.

- 3) Budoucí zástavy u peněžních ústavů na investice, které vzniknou vlivem realizace projektu a úvěr slouží k profinancování realizovaného projektu.
- 4) Existující zástavy u peněžních ústavů na investice, které vznikly v důsledku realizace projektů z jiných operačních programů (např. při etapovosti projektových žádostí, nebo v době udržitelnosti projektů financovaných ze SROP).

Řešení:

Z výše uvedeného členění a popisu typů zástav vyplývá, že primární problém je u zástav uvedených pod bodem č. 2), kde se většinou žadatelů nedaří odstranit tento typ zástavy a proto budeme uplatňovat v těchto případech následující postup:

V případě, že žadatel vkládá do realizace projektu majetek nebo bude provádět technické zhodnocení na majetku, ke kterému je zřízeno předkupní právo s důsledky věcného práva, věcné břemeno nebo zástavní právo, nebo je tento majetek jinak zatížen (např. na základě s bankou uzavřené smlouvy o poskytnutí úvěru), musí žadatel existenci tohoto závazku uvést.

Žadatel oznámí pracovníkům Úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava, že má na majetku zástavu, kterou nemůže ve lhůtě před podpisem Smlouvy, event. v prodloužené lhůtě, odstranit. Objektivita odůvodnění zástav je předmětem posouzení ze strany Úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava. V případě, že odůvodnění bude posouzeno jako oprávněné, pošle Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava dopis žadateli, ve kterém sdělí, že žadatel má možnost požádat o expertní posouzení rizikovitosti zástavy ve vztahu k projektu a jeho udržitelnosti. Součástí dopisu je vzor žádosti o posouzení s formulacemi základních principů, výčtem nutných podkladů a dále také vzor pro vytvoření bankovní informace, kterou si žadatel musí nechat vystavit u své úvěrující banky.

Žadatel pošle podepsanou žádost o posouzení zástavy včetně všech vyjmenovaných podkladů určenému pracovníku Odboru kontroly a plateb, který je předá vedoucímu Odboru kontroly a plateb.

V případě potřeby si expertní subjekt může vyžádat další podklady. Jestliže podklady pro posouzení zástavy jsou kompletní, expertní subjekt vypracuje expertní posouzení finančních a nefinančních faktorů žadatele a rizikovosti zástavy s uvedením doporučení. Výstupem je posouzení zástavy jako nerizikové, rizikové s možností dozajištění či rizikové s nedoporučením k akceptaci. Cena posudku expertního subjektu je následně vyfakturována Úřadem Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava k úhradě žadateli.

Na základě obdrženého posouzení žádosti vystaveného expertním subjektem předloží vedoucí Odboru kontroly a plateb na nejbližší jednání VRR tyto posudky ke schválení, zda s žadatelem bude uzavřena Smlouva o poskytnutí dotace či nikoliv.

Žadateli je do 5 pracovních dnů od jednání VRR poslán Úřadem Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava dopis o schválení či zamítnutí jeho žádosti.

V případě schválení bude následně požadováno doložení dokladu či potvrzení druhé smluvní strany (tj. poskytovatele úvěru), že žadatel řádně a včas splácí předmětný úvěr včetně úroků a to vždy formou přílohy k předkládané Žádosti o platbu. Pokud nebude Výborem Regionální rady schválena žádost o posouzení zástavy, nemůže být s žadatelem podepsána Smlouva o poskytnutí dotace.

Výše uvedené skutečnosti se netýkají případu č. 3), kdy žadatel zastavil majetek za účelem získání úvěru pro doložení zajištění finančního krytí projektu. V tomto případě žadatel doloží smlouvu, na základě které zástavní právo (či jiný závazek) vzniklo. Z této smlouvy musí být patrné, že zástavní právo (či jiný závazek) vzniklo z důvodu zajištění finančního krytí projektu.

5. Výklad pojmosloví MP – Vzor Smlouvy o poskytnutí dotace na individuální projekt

Druhovú položka

Druhovú položkou se rozumí součet jednotlivých položek jednoho nákladového druhu. Druhovú položka je uvedena v rozpočtu webové Žádosti BENEFIT7 ve tvaru dvoumístného čísla (např. 01 – řízení projektu, 02 – publicita a ostatní).

Souběh dotací

V součtu všechny dotace a vlastní zdroje příjemce nesmí převýšit hodnotu celkových způsobilých výdajů projektu. Žádný výdaj tedy nesmí být hrazen ze dvou či více dotačních zdrojů tak, aby součet těchto dotací a vlastních zdrojů příjemce přesahoval hodnotu výdaje. Příjemce musí vždy doložit příslušnou smlouvu se subjektem, který mu poskytuje dotaci.

Příklad:

Nejčastěji se vyskytují projekty s dotační účastí programů SFDI (Státní fond dopravní infrastruktury) – např. projekt, který je zaměřen na vybudování silnice včetně zastávky MHD. V rámci ROP Střední Morava budou uhrazeny způsobilé výdaje na silnici a v rámci SFDI budou uhrazeny výdaje na zastávku.

6. Upozornění na použití postupů uvedených v Příručce pro příjemce

Upozorňujeme žadatele, že okamžikem zahájení realizace projektu vzniká povinnost řídit se postupy stanovenými Příručkou pro příjemce bez ohledu na to, zda již byla podepsána Smlouva o poskytnutí dotace či nikoliv. Je nutné zdůraznit, že veškerá upozornění obsažená v Příručce pro příjemce řeší standartní situace a postupy tzn. předpokládá se, že realizace

projektu bude zahájena po podpisu Smlouvy o poskytnutí dotace. Žadatel se tedy stává příjemcem okamžikem zahájení realizace projektu, a to i za předpokladu, že tento okamžik nastane dříve než uzavření Smlouvy o poskytnutí dotace.

7. Upřesnění postupů v rámci předkládání Žádostí o platbu, pokud se jedná o první žádost o platbu a projekt je ukončen před uzavřením Smlouvy o poskytnutí dotace

Popis problému:

V příručce pro příjemce, kapitole 4.2 Finanční toky, je uvedeno že: „první žádost o platbu může příjemce předložit nejdříve za 22 pracovních dnů po uzavření Smlouvy“.

V příručce pro příjemce, kapitole 5.4 Závěrečná monitorovací zpráva, je však stanoveno, že: „Závěrečnou zprávu předkládá příjemce prostřednictvím webové žádosti BENEFIT7 nejpozději do 22 pracovních dnů od ukončení fyzické realizace projektu.“

Řešení:

V případě, že projekt bude ukončen dříve, než bude s příjemcem podepsána Smlouva o poskytnutí dotace, bude příjemce předkládat Žádost o platbu spolu se Závěrečnou monitorovací zprávou a to v termínu nejdříve 22 pracovních dnů od uzavření Smlouvy o poskytnutí dotace.

8. Změna harmonogramu projektu (Příloha č. 1 Smlouvy o poskytnutí dotace pro individuální projekt)

Za podstatnou změnu jsou dle Příručky pro příjemce považovány tyto změny harmonogramu projektu:

- změna data zahájení projektu o více než 22 pracovních dnů
- změna data fyzického zahájení projektu o více než 6 měsíců od uzavření Smlouvy
- změna data ukončení fyzické realizace projektu o více jak 22 pracovních dnů
- změna data ukončení projektu o více než 22 pracovních dnů

Ostatní změny v harmonogramu realizace projektu se považují za nepodstatné změny. Zde se jedná o následující změny:

- změna data zahájení projektu o méně než 22 pracovních dnů
- změna data ukončení projektu o méně než o 22 pracovních dnů
- změna data ukončení fyzické realizace projektu o méně jak 22 pracovních dnů
- změna data zahájení fyzické realizace projektu o méně než 6 měsíců
- změna harmonogramu jednotlivých aktivit v průběhu realizace projektu
- změny v předběžném finančním harmonogramu

V monitorovacích zprávách či hlášeních musí příjemce vždy předběžný finanční harmonogram upřesňovat, a to z pohledu termínů a finančního objemu (tabulka č. 8 v příloze č. 1 Smlouvy).

9. Stanovení předpokládané hodnoty zakázky a veřejné zakázky

Zadavatel je povinen v případě zadávání více veřejných zakázek nebo zakázek obdobných nebo spolu souvisejících, (které hodlá pořídit v průběhu nebo současně v rámci jedné výzvy k podání projektové žádosti), určovat způsob zadání podle souhrnné hodnoty těchto zakázek bez ohledu na to, že tyto zakázky budou realizovány v samostatných projektech.

Tento bod metodického oznámení se vztahuje na veškeré zakázky, které doposud nebyly vyhlášeny. Rozhodujícím okamžikem pro vyhlášení je datum odeslání výzvy k podání nabídek.

Příklad: Jeden zadavatel v rámci jedné výzvy k podání projektových žádostí předloží a budou mu schváleny dva samostatné projekty na stejný předmět (např. cesta). V rámci prvního projektu realizuje zakázku nebo veřejnou zakázku malého rozsahu v předpokládané hodnotě 5.300.000 Kč bez DPH a v rámci druhého projektu (který je prováděn současně s prvním nebo na sebe bezprostředně navazují) realizuje zakázku nebo veřejnou zakázku malého rozsahu v předpokládané hodnotě 4.300.000,- Kč bez DPH. Na základě výše uvedeného zadavatel **nemůže realizovat dvě zakázky malého rozsahu**. Je tedy možné realizovat buď **dvě** zakázky nebo veřejné zakázky v režimu stanoveném pro předpokládanou hodnotu 9.600.000,- Kč bez DPH nebo **jednu** souhrnnou zakázku nebo veřejnou zakázku v režimu stanoveném pro předpokládanou hodnotu 9.600.000,- Kč bez DPH.

V Olomouci, 19. ledna 2009

Vyhotovil: Ing. Jana Zakopalová

Schválil: Ing. Zdeněk Bogoč